

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Mgr. P. M.**, bývajúceho v B., zastúpeného P. spol. s r.o., so sídlom v P., IČO: X., proti žalovanému **Ing. Š. F.**, bývajúcemu v B.B., zastúpenému JUDr. P. M., advokátom so sídlom v P., **o určenie neplatnosti darovacej zmluvy a iné**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 6 C 101/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. januára 2012 sp. zn. 7 Co 102/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa v konaní domáhal určenia neplatnosti darovacej zmluvy, ktorú uzavrela daryňa A. M. so žalovaným (obdarovaným), a tiež toho, že nehnuteľnosti v katastrálnom území B. vedené na liste vlastníctva č. X., X., X., X., X., X., X., X., X., X., a X. (ktoré bližšie špecifikoval v žalobe), patria do dedičstva po poručiťke A. M. zomrelej X. (ďalej len „poručiťka“). Na odôvodnenie žaloby uviedol, že darovacia zmluva je v rozpore s tým, čo bolo v rodine skôr dohodnuté, a uzavretá bola krátko pred smrťou poručiťky a v jej tak nepriaznivom zdravotnom stave, ktorý vylučoval jej spôsobilosť na tento právny úkon.

Okresný súd Bardejov rozsudkom zo 7. júla 2011 č.k. 6 C 101/2009-162 žalobu zamietol s odôvodnením, že výsledky vykonaného dokazovania nepreukázali, že by v darovacej zmluve nebola prejavená vôľa poručiťky, alebo že by poručiťka nemala spôsobilosť na právne úkony alebo že by v tejto zmluve prejavená vôľa poručiťky nebola slobodná, určitá alebo vážna. Výpovede svedkov a starostu obce, ktorý osvedčoval pravosť podpisu poručiťky na darovacej zmluve, preukázali, že poručiťka zreteľne a slobodne

prejavila vôľu uzatvoriť túto zmluvu so žalovaným a previesť na neho vlastnícke a spoluvlastnícke práva k sporným nehnuteľnostiam. K záveru o neopodstatnenosti tvrdenia žalobcu o nespôsobilosti poručiťky na uzavretie predmetnej zmluvy dospel na základe dostupnej zdravotnej dokumentácie poručiťky a odborného vyjadrenia lekárky. Žalobcom namietané nedostatky, ku ktorým malo dôjsť pri osvedčovaní pravosti podpisu poručiťky na darovacej zmluve, neboli spôsobilé spochybníť to, že podpis poručiťky na nej je pravý. Keďže darovacia zmluva má všetky formálne a obsahové náležitosti a nebol zistený rozpor tohto právneho úkonu so zákonom alebo dobrými mravmi, súd prvého stupňa uzavrel, že darovacia zmluva je platná. Nedôvodnú žalobu preto zamietol. V zmysle § 151 ods. 3 O.s.p. vyslovil, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom z 23. januára 2012 sp. zn. 7 Co 102/2011 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny. Odvolací súd sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. obmedzil na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uviedol už len ďalšie dôvody, v ktorých sa vyporiadal s odvolacími námietkami žalobcu. Pokiaľ žalobca vyvodzoval neplatnosť darovacej zmluvy z nedodržania ustanovení zákona č. 599/2001 Z.z. o osvedčovaní listín a podpisov na listinách okresnými úradmi a obcami, odvolací súd uviedol, že tento zákon neupravuje obsahové a formálne náležitosti darovacej zmluvy, ktorých nedostatok by spôsoboval neplatnosť zmluvy. Žalobca nepreukázal svoje tvrdenia, ktorými spochybňoval technické spojenie jednotlivých listov darovacej zmluvy pred jej podpisom a tvrdil možnú manipuláciu s obsahom darovacej zmluvy. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca v tomto smere neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal opodstatnenosť svojich tvrdení. Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci neboli zistené a preukázané okolnosti, ktoré by mali za následok neplatnosť darovacej zmluvy, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol správne, pokiaľ žalobu zamietol. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok potvrdil. O náhrade trov odvolacieho konania nerozhodol s odôvodnením, že o trovách bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 151 ods. 3 O.s.p.).

Rozsudok odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním. Uviedol, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), a v konaní došlo k procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Podrobne špecifikoval iba svoju námietku, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom

právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Podľa jeho názoru došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci tým, že súdy nesprávne vyhodnotili podstatu a dôsledky nedostatkov, ku ktorým došlo zo strany orgánu osvedčujúceho pravosť podpisu poručiťky na darovacej zmluve. Napriek tomu, že postup tohto orgánu pri osvedčovaní pravosti jej podpisu nebol správny, súdy dospeli k nepodloženému záveru o platnosti darovacej zmluvy. Rozhodujúcim skutočnostiam, ktoré mali podstatný vplyv na rozhodnutie (rozpor darovacej zmluvy so zákonom a dobrými mravmi, jej uzavretie krátko pred smrťou poručiťky a v takom jej zdravotnom stave, v ktorom nemohla byť spôsobilá na tento úkon) nepriznali náležitý význam. K nesprávnym právnym záverom dospeli aj preto, lebo nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania (§ 132 O.s.p.). Podľa názoru dovolateľa je rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľný, lebo odvolací súd len stroho skonštatoval správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa a bližšie nevysvetlil, prečo pokladal postup orgánu osvedčujúceho podpis za správny. Z týchto dôvodov dovolateľ žiadal napadnutý rozsudok zmeniť (tak, že jeho žalobe bude vyhovieť), alebo zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

1. V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie žalobcu smeruje proti rozsudku. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku

súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Prípustnosť dovolania žalobcu z uvedených ustanovení nevyplýva – napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.

2. So zreteľom na vyššie uvedené by dovolanie žalobcu mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalobcu preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Žalobca v dovolaní uviedol, že jeho dovolanie je prípustné preto, lebo mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať. Pod odňatím možnosťou konať pred súdom sa v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania (napríklad práva zúčastniť sa pojednávania, vyjadrovať sa k veci a k vykonanému dokazovaniu, podávať návrhy). Žalobca svoje tvrdenie, že došlo k tejto procesnej vade, ničím nešpecifikoval a neuviedol, konkrétne ktorým postupom súdu malo k tejto vade dôjsť a realizácia ktorého procesného oprávnenia mu bola znemožnená.

Dovolací súd – zohľadňujúc § 242 ods. 1 O.s.p. – pristúpil k posúdeniu, či v konaní bola žalobcovi odňatá možnosť pred súdom konať, i keď dovolateľ ničím nešpecifikoval, ktorý procesný postup súdu mal za následok ním tvrdenú vadu, resp. realizácia ktorého procesného oprávnenia mu bola znemožnená.

Oboznámením sa so spisom dovolací súd nedospel k záveru, že v konaní bola dovolateľovi odňatá možnosť pred súdom konať.

3. Pokiaľ žalobca namieta, že v konaní došlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. uvedenej) procesnej vade, dovolací súd uvádza, že o vadu tejto povahy ide okrem iného tiež v prípade nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu (k tomu vid' tiež bod 5.), resp. vtedy, keď súd skutkové závery, z ktorých vyvodil svoje právne závery, založil na výsledkoch dokazovania, ktoré nebolo vykonané v súlade so zákonnými ustanoveniami upravujúcimi spôsob vykonania dokazovania určitým dôkazným prostriedkom alebo že jeho skutkové závery sú v rozpore s tým, čo vyšlo za konania najavo.

Dovolateľom namietaná tzv. iná procesná vada je síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), tento dôvod ale môže byť úspešne uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní. Sama vada tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladá.

4. Dovolateľ v dovolaní uvádza, že súd prvého stupňa správne a úplne zistil skutkový stav, dospel ale k nesprávnym skutkovým zisteniam a v dôsledku tohto vec nesprávne právne posúdil. Dovolateľ tým namieta, že výsledky dokazovania boli nesprávne vyhodnotené.

Konštantná judikatúra najvyššieho súdu zastáva názor, že nesprávne hodnotenie dôkazov nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj napríklad uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011 a 5 Cdo 24/2012). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). V prípade nesprávnosti hodnotenia dôkazov nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 237 O.s.p. (vid' R 42/1993). Z prieskumnej povahy dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva

(§ 243a ods. 2 O.s.p.), preto dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov.

Či už teda výsledky dokazovania boli súdmi vyhodnotené správne alebo nesprávne, nemohlo to mať za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

5. Žalobca v dovolaní namieta, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia je judikatúrou najvyššieho súdu považovaná za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (viď R 111/1998). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a nie je dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v tejto veci, pri doterajšom rozhodovaní vždy dôsledne a bezvýnimočne zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 3 Cdo 49/2013). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (len) tzv. inú vadu konania pritom vyplýva tiež z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 MCdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 6 Cdo 25/2012, 7 Cdo 52/2011 a 7 Cdo 109/2011).

Aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

Sama skutočnosť, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je prípadne nepreskúmateľné (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemôže založiť prípustnosť dovolania, lebo nejde o vadu v zmysle § 237 O.s.p.

6. Žalobca v dovolaní uviedol, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dôvody, so zreteľom na ktoré zastáva tento názor, špecifikoval podrobne na str. 5 až 7 dovolania.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, môže byť ale úspešne uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní. Samo nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Keďže žalobca tento dovolací dôvod uplatnil v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

7. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu z § 238 a 237 O.s.p. nemožno vyvodiť, dospel najvyšší súd k záveru, že tento opravný prostriedok je v danom prípade procesne neprípustný. Dovolací súd preto dovolanie žalobcu odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. So zreteľom na dôvody odmietnutia dovolania sa dovolací súd nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech v dovolacom konaní nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na jej priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. januára 2014

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková